

PROGRAM/PLAN

Medieplan för biblioteken i Nacka

Dokumentets syfte

Medieplanen har till uppgift att fungera som riktmärke för mediearbetet inklusive fjärrlån på biblioteken

Dokumentet gäller för

Biblioteken i Nacka

Diarienummer	Fastställt/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
KUN 2013/15-883	2013-12-04	Kulturnämnden	Kulturnämnden	Susanne Nord

Medieplanen vänder sig i första hand till Nackas invånare och har också till uppgift att fungera som riktmärke för mediearbetet inklusive fjärrlån på biblioteken.

Revidering sker vartannat år.

De styrande dokumenten som medieplanen bygger på är:

Bibliotekslagen

Nacka kommuns biblioteksstrategi

Biblioteken i Nacka

Dieselverkstadens bibliotek

Fisksätra bibliotek

Orminge bibliotek

Saltsjöbadens bibliotek

Bibliotek Nacka Forum

Älta bibliotek

Definitioner

I dokumentet används begreppen nedan med följande betydelser:

Användare = besökare på biblioteket och på bibliotekets webbplats

Prioriterade grupper = barn inom förskoleverksamheten, barn och unga på deras fritid, funktionshindrade, invandrare, personer med svenska som andraspråk och vuxenstuderande

Medier = böcker, tidningar, tidskrifter, databaser, musik, film och spel oavsett format

Samlingar = bibliotekens hela utbud av fysiska och digitala medier

Tillgänglighet = möjligheten för alla att få tillgång till fysiska och elektroniska medier samt till information och innehåll på bibliotekens webbplats

Bibliotekens ansvar, uppdrag och verksamhet

Biblioteken har en viktig funktion som fria, neutrala mötesplatser för gemenskap i samhället där medborgarna kostnadsfritt kan låna media och ta del av ett brett informations- och kulturutbud på egna villkor, vilket är en av förutsättningarna för en väl fungerande demokrati.

Målen för biblioteken i Nacka är att verka för Öppenhet, Lust och Mening

All biblioteksverksamhet i Nacka kommun ska erbjuda ett varierat medieutbud och bibliotekstjänster som främjar individens utveckling. Verksamheten ska kännetecknas av allsidighet, öppenhet, hög kvalitet och kreativitet i takt med samtiderna.

Biblioteken i Nacka står för åsikts- och yttrandefrihet och är neutrala i partipolitiska, ideologiska och religiösa frågor. Kontroversiella och smala åsikter ska också ges utrymme. Verksamheten ska utgå från ett medvetet barnperspektiv med FN:s konvention om barnets rättigheter som riktmärke.

Bibliotekens nuvarande och kommande mediesamling är gemensam och ägs av Nacka kommun. Den ska vara tillgänglig och sökbar för alla medborgare, detta gäller alla sex bibliotek oavsett driftsform.

Bibliotekens mediesamling skall inte vara föremål för någon form av ideologiskt, politisk eller religiös censur och inte heller för kommersiella påtryckningar samt vara öppen för alla konstnärliga uttrycksformer.

Medier och teknik i förändring

Biblioteken i Nacka ska följa mediernas digitala utveckling samt tillgängliggöra dessa och vägleda användarna för att nu och i framtiden kunna erbjuda bästa möjliga service.

- Biblioteken i Nacka ska arbeta aktivt med förmedlandet av digitala medier.
- Biblioteken i Nacka ska göra nödvändiga omprioriteringar i fördelning mellan fysisk och digital media, utifrån förändrad efterfrågan.

Nackabornas bibliotek

Nacka utvecklas i snabb takt och befolkningen kommer att öka avsevärt och därför är det viktigt att medborgarnas tillgång till bibliotekstjänster ingår i kommunens övergripande planering för nya bostadsområden. Nacka har en förhållandevis ung befolkning och antalet förskolebarn förväntas öka kraftigt under de kommande åren.

Nackas bibliotek ska vara tillgängliga och angelägna för alla, oavsett ålder, utbildning, kulturell, språklig eller social bakgrund. Behovsanpassade lösningar och medieformat ska erbjudas användaren. Bibliotekens tjänster och service ska finnas tillgängliga på bibliotekens webbplats som ska vara lättöverskådlig och kvalitetssäkrad. På det sättet kan biblioteksbesöken äga rum även på andra platser än på biblioteken.

Biblioteken ska, genom sitt sätt att arbeta med beståndet av medier, erbjuda en "längre livscykel" för medier när förlagens lagerhållning blir kortare. Användaren har möjlighet att möta det oväntade bortglömda och det som försvunnit från marknaden.

Nacka har inget bevarandeuppdrag för olika medier men litteratur med extra stort lokalhistoriskt värde, som inte efterfrågas på biblioteket, ska placeras i Nackas lokalhistoriska arkiv.

Barn har rätt till böcker och andra medier för att utveckla såväl fantasi och kreativitet som läs- och skrivförmåga. Barn med annat modersmål än svenska behöver kunna ta del av berättelser på sitt eget språk för att stärkas i sin identitet och utveckling. Även för vuxna med annat modersmål än svenska spelar tillgången till litteratur på modersmålet en viktig roll.

- Biblioteken i Nacka ska, så långt det är möjligt, tillgodose nackabornas önskemål och behov av medier.
- Biblioteken i Nacka ska ha särskilt fokus på de prioriterade grupperna.

- Biblioteken i Nacka ska tillhandahålla litteratur på de nationella minoritetsspråken.

Användaren i fokus

Bibliotekens utbud ska präglas av kvalitet och allsidighet. Detta innebär att man som användare ska hitta det breda, det smala, det oväntade och det efterfrågade. Inköp och urval ska ske med användaren i fokus. Böcker och andra medier som köps in till biblioteken i Nacka blir en del av det gemensamma utbudet. Möjligheten att låna och lämna tillbaka medier på alla bibliotek gör samlingarna till en gemensam resurs för Nackas invånare.

Samlingarna ska både tillgängliggöra kulturarvet och spegla samtida trender och tendenser i samhället. Samlingarna ska stödja lärande och studier. Biblioteken anpassar mediesamlingen utifrån användarnas behov och ålder, språk och kulturer.

Efterfrågan av titlar som inte finns inom bibliotekens samlingar, inklusive fjärrlåneförfrågningar, ses som inköpsförslag och ska tillgodoseas så långt det är möjligt. Biblioteken kan ta emot gåvor men förbinder sig inte att tillgängliggöra dessa.

Bibliotekens samlingar ska hållas levande och aktuella genom ett ständigt pågående arbete med både det nya och det äldre materialet. Kontinuerliga inköp sker i kombination med ett aktivt beståndsarbete, som förmedling, exponering och gallring. Gallring är en viktig del för att skapa ett attraktivt och aktivt mediebestånd, och den ska ske regelbundet.

Biblioteken följer aktivt utvecklingen avseende elektroniska medier för att nu och i framtiden kunna erbjuda användarna bästa möjliga service.

- Biblioteken i Nacka ska köpa medier utifrån efterfrågan och inköpsförslag samt köpa in extra exemplar av attraktiva titlar.
- Fjärrlåneförfrågningar betraktas som inköpsförslag och ska i första hand resultera i inköp. Fjärrlån från annat bibliotek sker i de fall inköp ej är möjligt.
- Biblioteken i Nacka ska tillhandahålla och aktivt arbeta med förmedlandet av litteratur.

Särskilt prioriterade grupper

- Barn inom förskoleverksamheten samt barn och unga på deras fritid
- Biblioteket ska främja språkutveckling, öka kunskap och väcka läsintresset och nyfikenhet hos barn och ungdomar. Bibliotekets mediesamling ska vända sig till barn och ungdomar i alla åldrar, från olika kulturer, samt till föräldrar och personal som arbetar med barn och unga. Funktionshindrade
- Biblioteket ska erbjuda media anpassat för funktionshindrade i alla åldrar.
- Invandrare och personer med svenska som andra språk

- Biblioteket ska erbjuda nya svenskar att dels upprätthålla den egna kulturen och det egna språket, dels underlätta för en integrering i det svenska samhället.
- Vuxenstuderande
- Biblioteket ska underlätta för personer som studerar i vuxen ålder att ta del av aktuell information och kurslitteratur anpassad till deras studier.

Analys och statistik

Nyckeltal gällande cirkulationstal tar varje biblioteksenhet fram och analyserar samt beskriver i det fortlöpande arbetet med medier under året efter. Statistik och analys tas fram varje år, i samband med verksamhetsrapport, med fokus på de prioriterade grupperna. I denna sammanställning ska även resultatet av brukar- och attitydundersökningen vägas in.

Syftet för framtagande av statistik

- För att bättre tillgodose användarens behov.
- För att få bättre kunskap om det gemensamma mediebeståndet.
- För att effektivisera mediehanteringen.
- För att skapa ett effektivare resursutnyttjande.
- För att underlätta uppföljning, utvärdering och överblick.

Cirkulation av medier

Bibliotekens nuvarande och kommande mediesamling är gemensam och ägs av Nacka kommun. Den ska vara tillgänglig och sökbar för alla medborgare, detta gäller alla sex bibliotek oavsett driftsform.

Hur inköpta medier cirkuleras på biblioteken regleras efter utvärdering, under avtalsperioden. Nuvarande regler för cirkulation av media gäller fram tills dess att biblioteken gemensamt utrett eventuella förändringar.

Dewey

År 2008 beslutade Kungliga biblioteket om en övergång från SAB till Dewey decimalklassifikation(DDK). DDK är ett internationellt klassifikationssystem som med tiden blivit det mest spridda i världen.

Införandet av ett nytt klassifikationssystem kräver en noggrann analys och genomgång av mediebeståndet. Fokus ska vara att skapa ett attraktivt och användarvänligt klassifikationssystem för användarna. I dagsläget är det få svenska folkbibliotek som påbörjat övergången till Dewey och Nacka kommer att följa utvecklingen på detta område och lära av de bibliotek som kommit längst. Parallellt med den omvärldsspaningen kommer kultur- och utbildningsenheten att göra en förstudie under 2014.

E-böcker

Elib är den dominerade aktören på biblioteksmarknaden. Den e-bokslösning som finns idag är inte optimal för biblioteken varken ur ekonomisk eller urvalsmässigt aspekt. Under 2013 har olika modeller för hantering av e-böcker presenterats. Elib,

Axiell, Stockholms stadsbibliotek är några av dem som har presenterat alternativa lösningar. Biblioteken i Nacka måste vara mer aktiva när det gäller urval och hantering av e-böcker och under 2014 ska en e-bokslösning presenteras.

AM
70